

TALOUSARVIOALOITE 27/2005 vp

Määrärahan osoittaminen lapsilisien korottamiseen

Eduskunnalle

Kun perheeseen syntyy lapsi, yhteiskunta ottaa osaa kustannuksiin myöntämällä vanhemmille lapsilisän. Näin on pyritty tasoittamaan lasten kasvattamisen aiheuttamaa elintason laskua tavoitteena riittävän syntyvyyden ylläpitäminen. Nykyisillä lapsilisillä ei kuitenkaan päästä läheläkään tätä tavoitetta. Suomessa asuvasta lapsesta maksetaan lapsilisää, kunnes lapsi täyttää 17 vuotta. Lapsilisä maksetaan kuukausittain perheen lapsiluvun mukaan porrastettuna. Yksinhuoltajalle maksetaan lapsilisään yksinhuoltajakorotus jokaisesta lapsesta.

Vain kaikkein alimmalla tulotasolla perheluvun kasvattaminen ei aiheuta elintason muutosta suuntaan tai toiseen: toimeentulotuki ja asumislisä kattavat perheenisäyksen aiheutuvan menojen lisäyksen täysimääräisesti, olettaen tietysti, että toimeentulotuki on mitoitettu riittävän suureksi. Tavallinen työssä käyvä keskivertoperhe sen sijaan kokee perhettä perustaessaan rajun elintason laskun. Mitä useampi lapsi, sitä suurempi osa kustannuksista jää perheen omalle kontolle.

Lapsella on ehdoton oikeus taloudelliseen perusturvaan. Suomalainen yhteiskunta on tunnustanut tämän oikeuden maksamalla jokaiselle lap-

selle lapsilisän jo yli 50 vuoden ajan. Vuoden 1995 lapsilisien leikkausten jälkeen lapsilisien määrä on pysynyt tällä alennetulla tasolla yleisestä kustannuskehityksestä huolimatta. Lapsilisien ostovoima on siksi merkittävästi alentunut. Lapsiperheet ovatkin kokonaisuudessaan 1990-luvun lopulla siirtyneet maamme tulonjaossa pienituloisten suuntaan. Erityisesti yksinhuoltajat ja monilapsiset perheet ovat heikossa asemassa.

Lapsilisien asema merkittävänä perhekustannusten tasaajana on ylläpidettävä, ja lapsilisien merkitys ostovoimankin kannalta on otettava huomioon. Jos lapsilisät olisi sidottu indeksiin, ne olisivat jatkuvasti nousseet. Syntyvyyden merkitys koko yhteiskunnalle on tiedostettu. On tehtävä päätöksiä, joilla lasten hankkimisesta seuraavia kustannuksia kohtuullistetaan. Lapsilisillä on suuri merkitys. Niitä nostamalla tuetaan hyvin yksinkertaisella tavalla niitä ihmisiä, jotka hankkivat lapsia.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2006 talousarvioon momentille 33.15.52 lisäyksenä 50 000 000 euroa lapsilisien budjettiperusteiseen korottamiseen.

Helsingissä 26 päivänä syyskuuta 2005

Mikko Alatalo /kesk